

***Zwolnienie podatkowe odbiorcy dywidendy a WHT (wyrok NSA z 30.05.2025, II FSK 1518/24) – Radosław Baraniewicz (PwC)***

**Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 maja 2025 r. (II FSK 1518/24)**

**Dla zastosowania zwolnienia od podatku dochodowego przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, o którym stanowi art. 22 ust. 4 u.p.d.o.p., nie ma znaczenia, że odbiorca dywidendy korzysta ze zwolnienia przedmiotowego, obejmującego dochody z dywidend, skoro nie korzysta ze zwolnienia z opodatkowania podatkiem dochodowym od całości swoich dochodów, bez względu na źródło ich osiągania (art. 22 ust. 4 pkt 4 u.p.d.o.p.). W konsekwencji, ponieważ skarżąca Spółka w państwie siedziby nie korzysta ze zwolnienia z opodatkowania podatkiem dochodowym od całości swoich dochodów, bez względu na źródło ich osiągania (to jest nie korzysta ze zwolnienia podmiotowego), korzystanie przez nią ze zwolnienia przedmiotowego w zakresie dochodów z dywidend od spółek zależnych nie wyklucza możliwości skorzystania ze zwolnienia z podatku dochodowego od wypłacanych dywidend u źródła – nawet, jeżeli dochody z dywidend stanowią zasadniczą część lub nawet całość osiąganych przez te spółkę dochodów.**

**Najważniejsze fragmenty uzasadnienia wyroku**

Skarżąca Spółka wnioskiem z dnia 7.10.2022 r. zwróciła się o zwrot pobranego w dniu 21.09.2022 r. przez płatnika – Spółkę Akcyjną T. z siedzibą w W., zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych w kwocie 246.620.000 zł od wypłaconej dywidendy za rok 2021 w kwocie 1.300.000.000 zł.

Naczelnik [...] Urzędu Skarbowego w L. decyzją z dnia 31.08.2023 r. określił zwrot pobranego podatku w kwocie 181.720.000 zł i odmówił zwrotu w pozostałej części, to jest w kwocie 64.900.000 zł. Stwierdził, że skarżąca nie podlega efektywnemu opodatkowaniu w zakresie wypłaconej dywidendy, co wyklucza zastosowanie zwolnienia przewidzianego w art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1800, dalej: u.p.d.o.p.)

[...]

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Lublinie decyzją z dnia 20.02.2024 r. utrzymał w mocy decyzję Naczelnika Urzędu Skarbowego dodatkowo wskazując, że jakkolwiek skarżąca złożyła oświadczenie, że podlega w Holandii opodatkowaniu podatkiem dochodowym od całości swoich dochodów, bez względu na miejsce ich osiągania oraz jakkolwiek skarżąca jest rzeczywistym właścicielem otrzymanej dywidendy, niemniej zastosowanie art. 22 ust. 4 pkt 4 u.p.d.o.p. uzależnione jest od niekorzystania przez podatnika zarówno ze zwolnień podmiotowych, jak i przedmiotowych, odnoszących się do całości osiąganych przychodów, między innymi z tytułu posiadania udziałów w podmiotach zależnych; ponieważ dochód z wypłaconej skarżącej dywidendy w rzeczywistości nie podlega efektywnemu opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych ze względu na objęcie skarżącej w Niderlandach zwolnieniem partycypacyjnym, stanowi to przeszkodę w skorzystaniu przez skarżącą ze zwolnienia określonego w art. 22 ust. 4 u.p.d.o.p. Organ podatkowy powołał się na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 8.03.2017 r. (C-448/15), w którym stwierdzono, że spółka, która podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych według stawki zerowej pod warunkiem, że wszystkie zyski są wypłacane jej akcjonariuszom, nie spełnia przesłanki przewidzianej w art. 2 lit. c dyrektywy 90/435/EWG z dnia 23.07.1990 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania stosowanego w przypadku

spółek dominujących i spółek zależnych różnych państw członkowskich (Dz. Urz. UE 1990.225.6, dalej: dyrektywa 90/435), a zatem zwolnienie z poboru podatku u źródła w przypadku dywidend warunkowane jest nie jakimkolwiek opodatkowaniem spółki dominującej w kraju jej siedziby, ale opodatkowaniem efektywnym; dyrektywa wyklucza wprawdzie podwójne opodatkowanie dywidendy, ale wyklucza także jej "podwójne nieopodatkowanie", do którego dochodzi, gdy państwo siedziby spółki dominującej stosuje preferencje podatkowe w postaci zwolnienia z podatku otrzymanej dywidendy w niektórych przypadkach.

[...]

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie zauważył, że spór w sprawie ogniskuje się wokół wykładni art. 22 ust. 4 u.p.d.o.p. i w konsekwencji zastosowania bądź niezastosowania przewidzianego w tym przepisie zwolnienia podatkowego. Wykładnia tego przepisu, który stanowi implementację do prawa polskiego dyrektywy 2011/96, dokonywana z uwzględnieniem celu tej dyrektywy, którym jest także zapobieganie unikaniu opodatkowania dywidend, prowadzi do wykluczenia możliwości zastosowania zwolnienia podatkowego w przypadku korzystania przez odbiorcę dywidendy zarówno ze zwolnienia podmiotowego, jak i z prowadzących do identycznych skutków zwolnień przedmiotowych, obejmujących całość przychodów z dywidend – zwłaszcza w przypadku holdingów pasywnych, uzyskujących wyłącznie przychody tego rodzaju; sytuacją porównywalną co do skutków podatkowych jest opodatkowanie danego podmiotu stawką bliską 0%. Brak efektywnego opodatkowania powoduje, że nie zostają spełnione przesłanki zastosowania art. 22 ust. 4 pkt 2 i pkt 4 u.p.d.o.p. Zasada prymatu językowej wykładni krajowych przepisów prawa podatkowego podlega więc modyfikacji uzasadnionej potrzebą zapewnienia bezpośredniej skuteczności norm prawa unijnego, które mają pierwszeństwo stosowania. Dokonywanie prounijnej wykładni przepisów krajowych polega bowiem w głównej mierze na odrzucaniu tych wyników wykładni językowej, których nie da się pogodzić z zasadami prawa unijnego. Dlatego błędne jest założenie, że art. 22 ust. 4 u.p.d.o.p. należy interpretować wyłącznie przy zastosowaniu dyrektyw wykładni językowej, bez uwzględnienia przepisów i preambuły dyrektywy 2011/96 oraz przepisów Konwencji polsko-niderlandzkiej, a także dorobku orzeczniczego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w kontekście wykładni przepisów nieobowiązującej już dyrektywy 90/435. Ponieważ skarżąca w Królestwie Niderlandów podlega wprawdzie opodatkowaniu podatkiem dochodowym od całości swoich dochodów, bez względu na źródło ich osiągania, ale dochody z dywidend objęte są zwolnieniem przedmiotowym, oznacza to, że od tych dochodów podatku nie płaci – co powoduje, że uzyskane przez nią przychody z dywidend nie podlegają zwolnieniu z opodatkowania u źródła na podstawie art. 22 ust. 4 u.p.d.o.p.

[...]

Nie budzi jednak wątpliwości – co trafnie skonstatował Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie – że istotę sporu stanowi wykładnia art. 22 ust. 4 pkt 4 u.p.d.o.p., a w szczególności kontrowersja, czy przepis ten należy wyklądać literalnie, w powiązaniu z przepisami dyrektywy 2011/96 i bez poszukiwania ewentualnych uzasadnień dla odstąpienia od wyników takiej wykładni w aspektach systemowych i orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, czy też przeciwnie – wykładnia literalna przepisu powinna być skonfrontowana z wykładnią celowościową i funkcjonalną, które mogą prowadzić do odmiennych wniosków co do treści normy prawnej wynikającej z interpretowanego przepisu.

[...]

Należy w związku z tym zauważyć, że sformułowanym wprost w art. 22 ust. 4 pkt 4 u.p.d.o.p. warunkiem zwolnienia z podatku u źródła wypłaty dywidendy spółce dominującej mającej siedzibę w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego jest niekorzystanie przez tę spółkę ze zwolnienia z opodatkowania podatkiem dochodowym całości jej dochodów, bez względu na źródło ich osiągania, a więc – niekorzystania ze zwolnienia o charakterze podmiotowym. Korzystanie przez taką spółkę z innych form zwolnienia z

opodatkowania, w tym ze zwolnienia obejmującego dochody z dywidend uzyskiwanych od podmiotów zależnych – także mających siedzibę na terenie innego państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego - nie wyłącza stosowania omawianego zwolnienia z podatku u źródła, ponieważ żadna forma zwolnienia przedmiotowego nie jest objęta dyspozycją art. 22 ust. 4 pkt 4 u.p.d.o.p.

[...]

Naczelny Sąd Administracyjny w składzie rozpoznającym skargę kasacyjną odnosząc się do przedstawionej wyżej argumentacji stwierdza wystąpienie kolizji norm prawnych: prawa krajowego, zawartej w art. 22 ust. 4 pkt 4 u.p.d.o.p. oraz prawa unijnego w postaci art. 2 lit. a pkt (iii) dyrektywy 2011/96 w rozumieniu, jakemu temu przepisowi nadał Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 8.03.2017 r. (C-448/15).

[...]

Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 23.02.2011 r. (I FSK 306/10) odwołując się do wcześniejszego orzecznictwa, a to: do wyroku Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 14.07.1994 r. (C-91/92) oraz wyroków Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21.10.2010 r. (I FSK 1639/09), z dnia 13.05.2008 r. (I FSK 600/07) i z dnia 25.06.2008 r. (I FSK 743/07), wywiódł, że w celu nałożenia na podatnika obowiązków podatkowych nie można sięgać do norm europejskich mniej dla niego korzystnych; jedynie w sytuacji odwrotnej, gdy normy prawa krajowego są mniej korzystne, niż prawo unijne (dyrektywa), możliwe jest zastosowanie wykładni "prowspółnotowej". Organy podatkowe państwa członkowskiego w żadnym wypadku nie mogą powoływać się na bezpośrednią skuteczność dyrektywy wobec osób fizycznych i prawnych i nakładać – przez stosowanie wykładni zgodnej z celem dyrektywy – obowiązków z niej wynikających, które jednak nie zostały lub zostały określone niewłaściwie w przepisach krajowych.

Naczelny Sąd Administracyjny w składzie rozpoznającym skargę kasacyjną przedstawiony pogląd prawny w pełni podziela i stwierdza, że wobec braku zawarcia w art. 22 ust. 4 pkt 4 u.p.d.o.p. wymogu efektywności opodatkowania dochodów z dywidend wypłacanych przez polską spółkę zależną spółce dominującej mającej siedzibę w państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, niezasadne jest uzależnianie zastosowania zwolnienia z podatku dochodowego u źródła poprzez odwołanie się do takiej wykładni art. 2 lit. a pkt (iii) dyrektywy 2011/96, wyprowadzonej z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w myśl której korzystanie przez odbiorcę dywidendy z konstrukcji podatkowej wywołującej ekwiwalentny skutek finansowy, jak zwolnienie podmiotowe, powoduje, że odbiorca ten nie odpowiada zawartej w dyrektywie definicji spółki państwa członkowskiego i w konsekwencji nieopodatkowanie takich dochodów pozostawałoby w sprzeczności z celami dyrektywy. Dla zastosowania zwolnienia od podatku dochodowego przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, o którym stanowi art. 22 ust. 4 u.p.d.o.p., nie ma więc znaczenia, że odbiorca dywidendy korzysta ze zwolnienia przedmiotowego, obejmującego dochody z dywidend, skoro nie korzysta ze zwolnienia z opodatkowania podatkiem dochodowym od całości swoich dochodów, bez względu na źródło ich osiągnięcia (art. 22 ust. 4 pkt 4 u.p.d.o.p.).

### **Wyroki powiązane**

wyrok NSA z dnia 3 czerwca 2025 r. (II FSK 111/25)

wyrok NSA z 30 maja 2025 r. (II FSK 1489/24)

wyrok WSA w Lublinie z 19 grudnia 2025 r. (I SA/Lu 353/25)

### **Przepisy**

**Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1800)**

**Art. 22 ust. 4**

Zwalnia się od podatku dochodowego przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, o których mowa w art. 7b ust. 1 pkt 1 lit. a, f oraz j, z wyjątkiem dochodów uzyskiwanych przez komplementariusza z tytułu udziału w zyskach spółki, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 1, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

1) wypłacającym dywidendę oraz inne przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych jest spółka mająca siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

2) uzyskującym dochody (przychody) z dywidend oraz inne przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, o których mowa w pkt 1, jest spółka podlegająca w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, opodatkowaniu podatkiem dochodowym od całości swoich dochodów, bez względu na miejsce ich osiągnięcia;

3) spółka, o której mowa w pkt 2, posiada bezpośrednio nie mniej niż 10% udziałów (akcji) w kapitale spółki, o której mowa w pkt 1;

4) spółka, o której mowa w pkt 2, nie korzysta ze zwolnienia z opodatkowania podatkiem dochodowym od całości swoich dochodów, bez względu na źródło ich osiągnięcia.

**Dyrektywa Rady 2011/96/UE z dnia 30 listopada 2011 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania mającego zastosowanie w przypadku spółek dominujących i spółek zależnych różnych państw członkowskich**

**Artykuł 2**

Dla celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

a) "spółka państwa członkowskiego" oznacza każdą spółkę, która:

(i) ma jedną z form wymienionych w załączniku I część A;

(ii) zgodnie z prawem podatkowym państwa członkowskiego jest uważana za rezydenta podatkowego w tym państwie członkowskim oraz, zgodnie z warunkami umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartej z państwem trzecim, nie jest uważana za rezydenta podatkowego poza Unią;

(iii) ponadto podlega jednemu z podatków wymienionych w załączniku I część B, bez możliwości wyboru lub zwolnienia, lub podlega jakimkolwiek innemu podatkowi, który może być zastąpiony przez którykolwiek z tych podatków.

**Artykuł 5** - Zyski, które spółka zależna wypłaca swojej spółce dominującej, są zwolnione z podatku potrącanego u źródła dochodu.

**Artykuł 6** - Państwo członkowskie spółki dominującej nie może pobierać podatku potrącanego u źródła dochodu od zysków, które spółka otrzymuje od spółki zależnej.

**Główne problemy**

1. Granice odwoływania się do wykładni prounijnej wbrew wykładni językowej przepisu prawa krajowego;
2. Znaczenie dla sprawy wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 8.03.2017 r. (C-448/15) w kontekście warunku zastosowania zwolnienia dla dywidend.